

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br.: IT-04-74-T
Datum: 17. avgust 2009.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VLJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 17. avgusta 2009.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU STOJIĆEVE ODBRANE ZA PRIHVATANJE
DOKUMENTARNIH DOKAZA (funkcionisanje vlasti/brigada HVO-a i veze između
njih i vlasti operativne zone i središnjih vlasti HVO-a u Mostaru)**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Odbrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

I. UVOD

1. Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu Brune Stojića za prihvatanje dokumentarnih dokaza koji se odnose na funkcionisanje vlasti/brigada HVO-a i odnos između njih, vlasti operativne zone i središnjih vlasti HVO-a u Mostaru (s Dodacima I, II i III)", kojem su priložena tri dodatka, koji su branioci optuženog Stojića (dalje u tekstu: Stojićeva odbrana) podnijeli kao javan 6. maja 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev), kojim Stojićeva odbrana traži uvrštavanje u spis 35 dokumenata¹ (dalje u tekstu: Predloženi dokazi).

II. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 7. maja 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javni "Zahtjev Brune Stojića za prihvatanje dokumentarnih dokaza koji se odnose na saradnju vlasti/snaga Herceg-Bosne/HVO-a i vlasti/snaga ABiH s dodacima I, II i III" (dalje u tekstu: Stojićev zahtjev od 7. maja 2009.), u kojem je iznijela pravne argumente o autentičnosti, pouzdanosti i dokaznoj vrijednosti Predloženih dokaza.²

3. Dana 11. maja 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javni "*Corrigendum* Zahtjeva Brune Stojića za prihvatanje dokumentarnih dokaza", kojem su priložena dva dodatka (dalje u tekstu: *Corrigendum*), kojim od Vijeća traži da prihvati dokument 2D 00589, koji nepažnjom nije predodčen pri potkrepljivanju Zahtjeva.³

4. Dana 20. maja 2009. branioci optuženog Praljka (dalje u tekstu: Praljkova odbrana) i optuženog Petkovića (dalje u tekstu: Petkovićeva odbrana) podnijeli su javni "Zajednički odgovor Slobodana Praljka i Milivoja Petkovića na Zahtjev za prihvatanje dokumentarnih dokaza koji se odnose na funkcionisanje vlasti/brigada HVO-a i veze između njih, vlasti operativnih zona i središnjih vlasti HVO-a u Mostaru (s dodacima I, II i III) koji je Bruno Stojić podnio 6. maja 2009." (dalje u tekstu: Zajednički odgovor).

¹ 2D 00338, 2D 00514, 2D 00579, 2D 00650, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00726, 2D 00779, 2D 00784, 2D 00786, 2D 00789, 2D 00796, 2D 00915, 2D 00921, 2D 00937, 2D 00945, 2D 01001, 2D 01019, 2D 01138, 2D 01316, 2D 01319, 2D 01320, 2D 01378, 2D 01452, 2D 01456, 2D 01467, 2D 01472, 2D 01486, 2D 01487, 2D 01494, 2D 01500, 2D 01537, 2D 01538, P 00770 i P 01596.

² Vidi Zahtjev, par. 2.

³ *Corrigendum*, par. 2.

5. Dana 26. maja 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javnu "Dopunu Brune Stojića zahtjevu za prihvatanje dokumentarnih dokaza s dodatkom", kojoj je priložen jedan Dodatak (dalje u tekstu: Dopuna), u kojoj ona precizira izvore nekih Predloženih dokaza koji joj nisu bili na raspolaganju u trenutku podnošenja Zahtjeva.⁴

6. Dana 27. maja 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javni "Zahtjev Brune Stojića da mu se odobri ulaganje replike na Zajednički odgovor Slobodana Praljka i Milivoja Petkovića na Zahtjev za prihvatanje dokumentarnih dokaza koji se odnose na funkcionisanje vlasti/brigada HVO-a i veze između njih, vlasti operativnih zona i središnjih vlasti HVO-a u Mostaru s dodacima I, II i III i Replika Brune Stojića na Zajednički odgovor" (dalje u tekstu: Replika na Zajednički odgovor),

7. Dana 28. maja 2009. tužilaštvo je podnijelo javni "Odgovor tužilaštva na pet zahtjeva Brune Stojića na osnovu pravila 89(C) s javnim dodatkom", kojem je priložen jedan Dodatak (dalje u tekstu: Odgovor tužilaštva).

8. Dana 28. maja 2009. Vijeće je donijelo usmenu odluku kojom je odobrilo Stojićevoj odbrani da najkasnije 11. juna podnese zahtjev za podnošenje replike na Odgovor tužilaštva.⁵

9. Dana 5. juna 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javnu "Molbu Brune Stojića da mu se dopusti zamjena engleskih prijevoda, s dodacima I, II i III" (dalje u tekstu: Molba).

10. Na kraju, dana 11. juna 2009. Stojićeva odbrana je podnijela javni "Zahtjev Brune Stojića da mu se dopusti podnošenje replike na 'Odgovor tužilaštva na pet zahtjeva Brune Stojića na osnovu pravila 89(C) Pravilnika s javnim dodacima I et II' i predloženu Repliku", kojem su priložena dva dodatka (dalje u tekstu: Replika na Odgovor tužilaštva).

⁴ Dopuna, par. 2 i 3. Stojićeva odbrana precizira izvore za dva dokaza predložena putem Zahtjeva: 2D 00779 i 2D 00589. Međutim, Vijeće konstatuje da Stojićeva odbrana, iako je u par. 2. *Corrigenduma* navela da je dokument 2D 00589 nepažnjom zaboravila uvrstiti u Zahtjev i shodno tome zatražila njegovo dodavanje, sada na str. 6 dodatka Dopuni navodi da se taj dokument zapravo odnosi na jedan drugi zahtjev za prihvatanje dokumentarnih dokaza koji je podnijela Stojićeva odbrana. Uprkos toj pogrešci, Vijeće prihvata da dokument 2D 00589 razmotri u ovoj Odluci.

⁵ Pretres održan 28. maja 2009. na javnoj sjednici, Transkript pretresa na francuskom str. 40961 do 40963.

III. MJERODAVNO PRAVO

11. Na osnovu pravila 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), vijeće može prihvatiti bilo koji dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost. Isto tako, u skladu s pravilom 89(C), svaka odluka Vijeća po zahtjevu za prihvatanje dokumentarnih dokaza zasniva se na tom pravilu.⁶

12. Pored toga, Vijeće podsjeća na svoje prethodne odluke u kojima je navelo kriterijume prihvatljivosti dokaza, posebno na "Odluku o prihvatanju dokaznih predmeta" od 13. jula 2006., "Odluku o izmjenama Odluke o prihvatanju dokaznih predmeta od 13. jula 2006." donijetu 29. novembra 2006. te na "Odluku o usvajanju smjernica za izvođenje dokaza odbrane" od 24. aprila 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 24. aprila 2008.).

13. Smjernica broj 9 Odluke od 24. aprila 2008. (dalje u tekstu: smjernica broj 9) konkretno se odnosi na prihvatanje dokumentarnih dokaza putem pismenog zahtjeva. Na osnovu smjernice broj 9, tim odbrane koji iznosi svoju tezu može Vijeću podnijeti pismeni zahtjev za prihvatanje dokumenata koji svjedoku nisu bili predloženi na suđenju.⁷ Taj valjano obrazloženi zahtjev mora sadržavati određeni broj podataka ili će biti odbijen, konkretno:

1. Broj, naslov i opis dokaznog predmeta,
2. Izvor dokaznog predmeta i opis pokazatelja njegove pouzdanosti,
3. Navod relevantnih paragrafa iz Optužnice,
4. Navode o svjedocima koji su već svjedočili pred Vijećem i dokumenata koji su već prihvaćeni kao dokazi koji se odnose na iste paragrafe iz Optužnice,
5. Razloge zbog kojih predmet nije ponuđen putem svjedoka,

⁶ Odluka po zahtjevu Jadranka Prlića da bude oslobođen obaveze da striktno primjenjuje smjernicu broj 9 Odluke od 24. aprila 2008., 23. juli 2008., str. 4 (dalje u tekstu: Odluka od 23. jula 2008.).

⁷ Odluka od 24. aprila 2008., par. 35.

6. Razloge zbog kojih strana smatra da je taj dokaz važan za presuđivanje u ovom predmetu.⁸

IV. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

14. Stojićeva odbrana u Zahtjevu upućuje na argumente koje je iznijela u Stojićevom zahtjevu od 7. maja 2009.⁹ i ističe, konkretno, da su svi predloženi dokumenti relevantni, pouzdani i imaju dokaznu vrijednost, kako je navedeno u dodatku I.¹⁰ Osim toga, ona dodaje da su ti dokumenti pribavljeni od institucija koje je Međunarodni sud prihvatio kao pouzdane, kao što su Hrvatski državni arhiv i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.¹¹ Ona precizira da su neki predloženi dokumenti pribavljeni od drugih izvora i kao primjer navodi bosanske obavještajne izvore i samog optuženog Stojića.¹² Stojićeva odbrana, osim toga, navodi da je većina Predloženih dokaza trebala da bude predočena putem svjedoka koje je pozvala da svjedoče za vrijeme izvođenja svojih dokaza, ali da zbog nedostatka vremena nije mogla da postupi na taj način.¹³

15. Stojićeva odbrana u *Corrigendumu* ističe da je propustila da podnese dokument 2D 00589 kako bi potkrijepila Zahtjev i traži od Vijeća da ga prihvati kao dokazni predmet.¹⁴ Stojićeva odbrana, osim toga, navodi da dokument 2D 00589 ne sadrži nijedan pokazatelj na osnovu kojeg bi bilo moguće identificirati njegov izvor i obavezuje se da će Vijeću kasnije o tome podnijeti opširnije informacije.¹⁵

16. Praljкова i Petkovićeva odbrana se u Zajedničkom odgovoru protive prihvatanju nekih Predloženih dokaza i ističu 1) da je dokument 2D 01001 već uvršten u spis kao dokaz;¹⁶ 2) da je sadržaj više dokaza pogrešno ili lažno naveden, zbog čega ne mogu da budu uvršteni u spis¹⁷ i 3) da dokumenti 2D 01538 i 2D 01138 sadrže pogreške u prijevodu.¹⁸

⁸ Odluka od 24. aprila 2008., par. 35.

⁹ O pravnim argumentima u vezi s autentičnošću, dokaznom vrijednošću i pouzdanošću predloženih dokaza, Stojićeva odbrana u Zahtjevu (par. 2) upućuje na svoje obrazloženje navedeno u Stojićevom zahtjevu od 7. maja 2009.

¹⁰ U vezi s tim v. Stojićev zahtjev od 7. maja 2009., par. 6-8.

¹¹ U vezi s tim v. Stojićev zahtjev od 7. maja 2009., par. 6.

¹² U vezi s tim v. Stojićev zahtjev od 7. maja 2009., par. 6.

¹³ U vezi s tim v. Stojićev zahtjev od 7. maja 2009., par. 4.

¹⁴ *Corrigendum*, par. 2.

¹⁵ *Corrigendum*, par. 5.

¹⁶ Zajednički odgovor, par. 3 (i).

¹⁷ Zajednički odgovor, par 3 (ii). Taj prigovor se odnosi na predložene dokaze 2D 00786, 2D 00937, 2D 00945, 2D 01001, 2D 01138, 2D 01319, 2D 01320, 2D 01456, 2D 01467, 2D 01472, 2D 01500, 2D 01537 i P 01596.

¹⁸ Zajednički odgovor, par. 3 (iii).

17. Stojićeva odbrana je putem Dopune konkretno podnijela pojašnjenja u vezi s izvorima Predloženih dokaza pod brojem 2D 00589 i 2D 00779: tako Stojićeva odbrana navodi da je dokument 2D 00589 dio niza dokumenata koji su od maja 2000. pribavljeni iz Hrvatskog državnog arhiva, Vlade Bosne i Hercegovine, Vojske Republike Srpske (VRS) i predsjedničke palače.¹⁹ Osim toga, ona precizira da je dokument 2D 00779 dostavio Frane Krnić, predstojnik hrvatskog Ureda za suradnju s Međunarodnim sudom.²⁰

18. U Replici na Zajednički odgovor, Stojićeva odbrana traži od Vijeća da joj odobri podnošenje Replike na Zajednički odgovor zbog postojanja imperativnih okolnosti, odnosno potrebe da se pojasne pitanja u vezi s već prihvaćenim dokumentima, prijevodima nekih Predloženih dokaza i razlozima koji predstavljaju osnov za njihovo prihvaćanje.²¹ Stojićeva odbrana zatim odgovara na argumente iznijete u Zajedničkom odgovoru i konkretno navodi da želi povući zahtjeve za prihvatanje nekih već prihvaćenih Predloženih dokaza.²² Osim toga, ona prihvata da dokumenti 2D 01538 i 2D 01138 sadrže greške u prijevodu i traži odobrenje Vijeća da ispravljene verzije tih dokumenta snimi u elektronski sistem za vođenje suđenja.²³ Na kraju, ona odgovara na argumente Praljkove odbrane i Petkovićeve odbrane u vezi s interpretacijom pojedinih Predloženih dokaza.²⁴

19. Tužilaštvo u svom Odgovoru traži od Vijeća da odbije prihvatanje Predloženih dokaza za koje je iznijelo prigovore u svom dodatku zbog razloga koji su u njemu navedeni ili zbog bilo kojeg drugog razloga koji Vijeće navede kao osnov.²⁵ Ono dodaje da tumačenje i opis Predloženih dokaza koje je Stojićeva odbrana navela kako bi pokazala zbog čega su ovi važni za presuđivanje u ovom predmetu treba smatrati samo argumentima, a ne dokaznim predmetima u pravom smislu riječi.²⁶ Ona isto tako ističe da neki Predloženi dokazi 1) nemaju dovoljne garancije autentičnosti ili su pribavljeni od nepoznatih ili diskutabilnih izvora, kao što su optuženi Bruno Stojić ili istražitelj Stojićeve odbrane Vinko Vrbanac,²⁷ 2)

¹⁹ Dopuna, dodatak, str. 6.

²⁰ Dopuna, dodatak, str. 6.

²¹ Replika na Zajednički odgovor, par. 1.

²² Replika na Zajednički odgovor, par. 2. Radi se o sljedećim Predloženim dokazima: 2D 01001, 2D 01537 i 2D 01538.

²³ Replika na Zajednički odgovor, par. 3.

²⁴ Replika na Zajednički odgovor, par. 4 do 14. Radi se o sljedećim Predloženim dokazima: 2D 00786, 2D 00937, 2D 00945, 2D 01001, 2D 01138, 2D 01319, 2D 01320, 2D 01456, 2D 01467, 2D 01472, 2D 01500, 2D 01537 i P 01596.

²⁵ Odgovor tužilaštva, par. 4. Tužilaštvo je iznijelo prigovor na sljedeće dokaze predložene u Zahtjevu: 2D 00579, 2D 00650, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00726, 2D 00784, 2D 00786, 2D 00789, 2D 00796 i 2D 01316.

²⁶ Odgovor tužilaštva, par. 3.

²⁷ Dodatak Odgovoru tužilaštva. Ovaj tip prigovora odnosi se na dokumente 2D 00579, 2D 00786, 2D 00789 i 2D 00796.

spadaju u načelo *tu quoque* i zbog toga ne mogu biti prihvaćeni kao dokazi²⁸ i, na kraju, 3) nisu relevantni.²⁹

20. Stojićeva odbrana u Zahtjevu traži od Vijeća da joj dopusti da zamijeni pogrešne engleske prijevode dokumenata 2D 01138, 2D 01538 i 2D 01409.³⁰

21. Napokon, u Replici na Odgovor tužilaštva Stojićeva odbrana traži od Vijeća da joj dopusti podnošenje replike na Odgovor tužilaštva zbog postojanja imperativnih okolnosti, odnosno potrebe da se pojasne pitanja u vezi s već prihvaćenim dokumentima i s razlozima koji predstavljaju osnov za njihovo prihvatanje.³¹ Stojićeva odbrana zatim odgovara na argumente iznijete u Odgovoru tužilaštva³² i konkretno navodi 1) da tužilaštvo nije preciziralo razloge zbog kojih smatra da predloženi dokumenti pribavljeni od optuženog Stojića ili od istražitelja ne mogu biti prihvaćeni kao dokazi, ni zbog čega bi taj tip dokumenata bio manje pouzdan od nekog drugog, te ističe da neadekvatan ili nedovoljan tip informacija o izvoru dokumenta predstavlja pitanje vezano za njegovu težinu ili dokaznu vrijednost, ali ne utiče na njegovu prihvatljivost;³³ da tužilaštvo ne može tvrditi da Predloženi dokazi pribavljeni od Vinka Vrbanca nisu pouzdani samo iz tog razloga, i to bez potkrepe svojih navoda³⁴ i 2) da tužilaštvo smatra da neki Predloženi dokazi spadaju u načelo *tu quoque* i da, shodno tome, nisu prihvatljivi, iako se njima, po mišljenju Stojićeve odbrane, pobijaju navodi iz Izmijenjene optužnice od 11. juna 2008 (dalje u tekstu: Optužnica).³⁵ Kao zaključak, Stojićeva odbrana putem Replike na Odgovor tužilaštva ponavlja svoje zahtjeve za prihvatanje nekih Predloženih dokaza.³⁶

²⁸ Dodatak Odgovoru tužilaštva. Ovaj tip prigovora odnosi se na dokumente 2D 00650, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00796 i 2D 01316. Pored toga, taj prigovor odnosi se i na dokument 2D 00589.

²⁹ Dodatak Odgovoru tužilaštva. Ovaj tip prigovora odnosi se na dokumente 2D 00726, 2D 00784 i 2D 00786.

³⁰ Zahtjev, par. 1. Vijeće već sada ističe da dokument 2D 01409 nije dio dokaza predloženih putem ovog Zahtjeva i da on stoga neće biti razmatran u ovoj Odluci.

³¹ Replika na Odgovor tužilaštva, par. 1.

³² Replika na Odgovor tužilaštva, par. 1 do 16. Stojićeva odbrana u Replici daje odgovor na prigovore tužilaštva ili pojašnjava svoj stav o sljedećim predloženim dokazima: 2D 00338, 2D 00579, 2D 00650, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00726, 2D 00779, 2D 00784, 2D 00786, 2D 00796, 2D 00915, 2D 00921, 2D 00945, 2D 01001, 2D 01316, 2D 01320, 2D 01537 i 2D 01538.

³³ Replika na Odgovor tužilaštva, par. 4 do 7.

³⁴ Replika na Odgovor tužilaštva, par. 5.

³⁵ Replika na Odgovor tužilaštva, par. 8 do 15.

³⁶ Replika na Odgovor tužilaštva, par. 16. Radi se o sljedećim Predloženim dokazima: 2D 00779, 2D 00915, 2D 00921, 2D 01001, 2D 01537 i 2D 01538.

V. DISKUSIJA

22. Prije svega, Vijeće odlučuje da odobri podnošenje Replike na Zajednički odgovor i Replike na Odgovor tužilaštva s obzirom na to da, s jedne strane, Stojićeva odbrana njima povlači zahtjev za prihvatanje nekih Predloženih dokaza, a s druge strane, precizira argumente iznijete u Zahtjevu i odgovara na nove argumente navedene u Zajedničkom odgovoru i Odgovoru tužilaštva o kojima se nije izjasnila u Zahtjevu.

23. Osim toga, Vijeće odlučuje da odobri Stojićevoj odbrani da u elektronski sistem za vođenje suđenja snimi ispravljene engleske verzije Predloženih dokaza 2D 01138 i 2D 01538. Naime, Vijeće konstatuje da su kratice "GSS HVO" i "GSS – Mostar", navedene u bosanskoj/hrvatskoj/srpskoj verziji ta dva dokumenta, na engleski prevedene kao "Glavni stožer HVO-a", odnosno "Glavni stožer", iako ih je trebalo prevesti kao "Glavni sanitetski stožer HVO-a" i "Glavni sanitetski stožer – Mostar".

24. Vijeće isto tako odlučuje da, iznimno i zbog želje za uštedom sudskih resursa, odobri Stojićevoj odbrani da u elektronski sistem za vođenje suđenja snimi englesku verziju dokumenta 2D 01409, koji pak nije dio Predloženih dokaza. Naime, Vijeće ističe da je taj dokument već prihvaćen kao dokaz odlukom od 17. jula 2009. ali da je referenca "per. 6" iz verzije dokumenta na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku u engleskoj verziji dokumenta 2D 01409 prevedena s "per. 8", a koju je u navedenoj verziji ju je trebalo navesti kao "per. 6".

25. Vijeće zatim prima na znanje činjenicu da Stojićeva odbrana povlači zahtjeve za prihvatanje sljedećih Predloženih dokaza: 2D 00779,³⁷ 2D 00915,³⁸ 2D 00921,³⁹ 2D 01001,⁴⁰ 2D 01537⁴¹ i 2D 01538,⁴² te smatra da je stoga Zahtjev u dijelu koji se odnosi na njih postao bespredmetan.

26. Vijeće zatim podsjeća da u ovoj fazi postupka ono samo vrši ocjenu prihvatljivosti Predloženih dokaza, a ne donosi konačnu ocjenu njihove dokazne vrijednosti. Vijeće će tu ocjenu donijeti na kraju postupka, kad svi dokazi optužbe i odbrane budu uvršteni u spis. Prilikom donošenja te ocjene Vijeće će posebno voditi računa o činjenici da među dokumentima mogu postojati proturječnosti i da tužilaštvo i ostali timovi odbrane

³⁷ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 65.

³⁸ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 67.

³⁹ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 68.

⁴⁰ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 69.

⁴¹ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 74.

osporavaju njihovo tumačenje od strane Stojićeve odbrane, ili njihovu autentičnost. U vezi s tim, Vijeće, kao i Stojićeva odbrana, ističe da su brojni prigovori Praljkove odbrane i Petkovićeve odbrane interpretativnog karaktera i da ih ne treba razmatrati u fazi prihvatanja dokumenata.⁴³

27. Osim toga, Vijeće ističe da je više Predloženih dokaza dostavljeno putem istražitelja Stojićeve odbrane, ali da je tužilaštvo taj izvor osporilo samo za dva Predložena dokaza, to jest za dokumente 2D 00786 i 2D 00789. Međutim, kad je riječ o svim Predloženim dokazima čiji je izvor, koji je navela Stojićeva odbrana, jedan od njenih istražitelja, Vijeće konstatuje da su oni *prima facie* pouzdani jer sadrže dovoljne pokazatelje pouzdanosti. Osim toga, tužilaštvo nije objasnilo zbog čega bi nedostatak informacija o tom istražitelju uticao na pouzdanost tih Predloženih dokaza. Isto tako, Vijeće konstatuje da je više Predloženih dokaza dostavio optuženi Stojić, ali da tužilaštvo taj izvor osporava samo za jedan Predloženi dokaz, dokument 2D 00579. Vijeće u ovom slučaju smatra da su Predloženi dokazi čiji je izvor optuženi Stojić *prima facie* pouzdani jer sadrže dovoljne pokazatelje autentičnosti i da, stoga, ne mogu biti odbijeni iz tog razloga.

28. Osim toga, Vijeće želi da naglasi da je putem više odluka⁴⁴ podsjetilo da princip *tu quoque* ne predstavlja tip odbrane iz međunarodnog humanitarnog prava. Međutim, ono je preciziralo da bi dokazi koji se odnose na zvjerstva počinjena protiv Hrvata u Bosni mogli biti prihvatljivi ukoliko bi osporavali neki od navoda iz Optužnice, ali kako odbrana nije pokazala na koji način se tim dokazima želi osporiti jedan ili više tih navoda i da oni, u tom smislu, imaju određeni stepen relevantnosti, Vijeće ih neće uvrstiti u spis.⁴⁵ Naime, sudskom praksom Međunarodnog suda jasno je utvrđeno da dokazi kojima se želi dokazati da su bosanski Muslimani navodno počinili zvjerstva protiv hrvatskih civila u opštinama izvan opsega Optužnice uopšte nisu relevantni s obzirom na to da ne doprinose pobijanju navoda iz Optužnice koji se odnose na optužene.⁴⁶ Isto tako, Pretresno vijeće II je u jednoj

⁴² Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 74.

⁴³ V. konkretno prigovori Praljkove odbrane i Petkovićeve odbrane koji su u Zajedničkom odgovoru iznijeti u vezi s predloženim dokazima 2D 00945, 2D 01456, 2D 01467 i 2D 01472. Vidi takođe Repliku na Zajednički odgovor, par. 6.

⁴⁴ Nalog o prihvatanju dokaznih predmeta odbrane u vezi sa svjedokom Christopherom Beeseom, 27. septembar 2006., str. 3; Usmena odluka od 16. februara 2009., T(f) str. 36878; Odluka po zahtjevu tužioca da se izuzme iskaz Dragana Pinjuha, 27. februar 2009., str. 3; Nalog o prihvatanju dokaza u vezi sa svjedokom Vesom Vegarom, 5. maj 2009., str. 2 i 3.

⁴⁵ V. posebno Nalog o prihvatanju dokaznih predmeta odbrane u vezi sa svjedokom Christopherom Beeseom, 27. septembar 2006., str. 3

⁴⁶ U vezi s tim v. *Tužilac protiv Zorana Kupreškića, Mirjana Kupreškića, Vlatka Kupreškića, Drage Josipovića, Dragana Papića, Vladimira Šantića zvanog Vlado*, predmet br. IT-95-16, Odluka po dokazima u potvrdu dobrog karaktera optuženog i o obrani *tu quoque*, 17. februar 1999. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Kupreškić*), str. 3.

odluci u predmetu *Kupreškić* zaključilo da dokazi izvedeni kako bi se dokazalo da je jedna od strana u hrvatsko-muslimanskom sukobu odgovorna za početak rata nisu relevantni.⁴⁷

29. Stojićeva odbrana ovdje traži prihvatanje Predloženih dokaza koji se odnose na zločine počinjene protiv hrvatskih civila u Bosni ili na napetosti i sukobe koji su postojali između HVO-a i ABiH.⁴⁸ Vijeće smatra da je legitimno predočiti dokaze o napadima suprotstavljene strane na civile koji su pripadali strani optuženog ukoliko se njima, na primjer, želi pobiti navod o rasprostranjenom i sistematskom napadu na civilno stanovništvo, navod o postojanju koordiniranog plana napada na više sela ili pak da bi se objasnilo ponašanje optuženih, pa čak i da bi se pružile informacije o organizaciji i aktivnostima ABiH ili HVO-a.⁴⁹ Međutim, u tom slučaju je važno da se navedeni dokazi odnose na precizno određena pitanja. Drugim riječima, strana u postupku koja želi izvesti takve dokaze mora za svaki dokaz objasniti preciznu vezu, posebno geografsku i vremensku, sa zločinima navedenim u opštinama koje se pominju u Optužnici i/ili s odgovornošću za zločine koji se optuženima stavljaju na teret, bez obzira da li se optuženi za počinjenje tih zločina terete u okviru udruženog zločinačkog pothvata ili izvan njega.

30. U vezi s tim, Vijeće konstatuje da se Predloženi dokazi 2D 00579, 2D 00589, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00726, 2D 00784, 2D 00789, 2D 01316, 2D 01486 i 2D 01487 odnose na zločine počinjene protiv hrvatskih civila u Bosni ili na napetosti i sukobe koji su postojali između HVO-a i ABiH, ali smatra da Stojićeva odbrana nije pokazala dovoljnu vezu između navedenih Predloženih dokaza i zločina navedenih u Optužnici i/ili navodne odgovornosti optuženih za te zločine. Na primjer, Vijeće konstatuje da je Stojićeva odbrana zatražila prihvatanje Predloženog dokaza 2D 00671 na osnovu toga 1) što se njime pokazuje kako su informacije službe za informativno-propagandnu djelatnost (dalje u tekstu: IPD) u brigadama HVO-a prenošene središnjim vlastima u Mostaru⁵⁰ i 2) što su službe IPD-a u brigadama HVO-a sastavljale nezavisne izvještaje, bez intervencije Odjela obrane.⁵¹ Na taj način Stojićeva odbrana nije pokazala dovoljno preciznu vezu sa zločinima navedenim u Optužnici i/ili s navodnom odgovornošću optuženih za te zločine. Vijeće konstatuje da se svim dokumentima HVO-a na kojima je naveden njihov autor, odnosno autori, te primalac,

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ Vidi predložene dokaze 2D 00579, 2D 00589, 2D 00650, 2D 00653, 2D 00671, 2D 00726, 2D 00784, 2D 00789, 2D 00796, 2D 01316, 2D 01467, 2D 01472, 2D 01486 i 2D 01487.

⁴⁹ U vezi s tim v. Odluka u predmetu *Kupreškić*, str. 4; *Tužilac protiv Zorana Kupreškića, Mirjana Kupreškića, Vlatka Kupreškića, Drage Josipovića, Dragana Papića, Vladimira Šantića zvanog Vlado*, predmet br. IT-95-16-T, Presuda, 14. januar 2000., par. 515-520; *Tužilac protiv Dragoljuba Kunarca, Radomira Kovača i Zorana Vukovića*, predmet br. IT-96-23&23/1-A, Presuda, 12. jun 2002., par. 87-88.

⁵⁰ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 64.

odnosno primaoci može pokazati na koji su način unutar njegove strukture cirkulisale informacije. Vijeće, međutim, smatra da je sama ta konstatacija nedovoljna da opravda prihvatanje dokaza. Isto tako, Vijeće smatra da Stojićeva odbrana tvrdeći na uopšten način da navedeni Predloženi dokaz dokazuje nezavisnost službi IPD-a u brigadama u odnosu na Odjel obrane pri izdavanju izvještaja nije uspostavila dovoljno preciznu vezu sa zločinima navedenim u Optužnici i/ili s navodnom odgovornošću optuženih za te zločine.

31. Osim toga, Vijeće konstatuje da se Predloženi dokazi 2D 00650, 2D 00796 i 2D 01472 odnose i na zločine počinjene protiv hrvatskih civila u Bosni ili na napetosti i sukobe koji su postojali između HVO-a i ABiH. Vijeće smatra da, iako su navedeni Predloženi dokazi naslovljeni direktno na neke optužene, Stojićeva odbrana nije uspostavila dovoljno preciznu vezu sa zločinima navedenim u Optužnici i/ili s navodnom odgovornošću optuženih za te zločine.

32. Na kraju, Vijeće konstatuje da se Predloženi dokazi 2D 00786, 2D 00945, 2D 01138, 2D 01378, 2D 01452, 2D 01456 i P 00770 odnose na opštine u kojima nije počinjen nijedan zločin koji se navodi u Optužnici, kao što su Konjic, Brčko, Livno i Vitez, ili pak na opšte funkcionisanje Operativne zone HVO-a Srednja Bosna. Vijeće smatra da je u vezi s tim dužnost Stojićeve odbrane bila da vrlo precizno navede razloge zbog kojih smatra da su ti Predloženi dokazi važni za presuđivanje u ovom predmetu. Vijeće u ovom slučaju smatra da odnos relevantnosti navedenih Predloženih dokaza s Optužnicom nije dovoljan da bi oni mogli biti prihvaćeni kao dokazi.

33. Imajući u vidu informacije koje je Stojićeva odbrana navela u Zahtjevu, *Corrigendumu*, Dopuni, Replici na Zajednički odgovor i Replici na Odgovor tužilaštva, te prigovore u vezi s više Predloženih dokaza, iznijete u Odgovoru tužilaštva i u Zajedničkom odgovoru, Vijeće odlučuje da prihvati Predložene dokaze koji su u dodatku priloženom ovoj odluci označeni s "prihvaćen" s obzirom na to da oni sadrže dovoljne pokazatelje pouzdanosti, relevantnosti i dokazne vrijednosti u odnosu na Optužnicu i da ih je stoga primjereno prihvatiti.

34. Na kraju, Vijeće odbija Predložene dokaze koji su u dodatku priloženom ovoj odluci označeni s "nije prihvaćen", te u istom dodatku za svaki Predloženi dokaz precizira razlog odbijanja.

⁵¹ Dodatak I Replici na Odgovor tužilaštva, str. 7.

IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU pravila 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima,

ODLUČUJE odobriti Replike 1 i 2,

ODLUČUJE da odobri Stojićevoj odbrani da zavede ispravljene engleske verzije Predloženih dokaza 2D 01138, 2D 01538 i 2D 01409,

PROGLAŠAVA Zahtjev bespredmetnim u vezi s Predloženim dokazima 2D 00779, 2D 00915, 2D 00921, 2D 01001, 2D 01537 i 2D 01538 iz razloga navedenih u priloženom dodatku,

ODLUČUJE da prihvati uvrštavanje u spis Predloženih dokaza koji su u dodatku priloženom ovoj Odluci označeni s "prihvaćen" **I**,

ODBIJA preostali dio Zahtjeva iz razloga navedenih u priloženom dodatku.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna francuska verzija.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 17. avgusta 2009.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]

Dodatak

Predloženi dokazi	Prihvaćen/Nije prihvaćen/Bespredmetno
2D 00338	Prihvaćen
2D 00514	Prihvaćen
2D 00579	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00589	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00650	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00653	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00671	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00726	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00779	Bespredmetno (Već prihvaćen "Nalogom o prihvatanju dokaznih predmeta u vezi sa svjedokom Ivanom Bagarićem") (dalje u tekstu: Nalog od 14. maja 2009.)
2D 00784	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00786	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00789	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00796	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 00915	Bespredmetno (Već prihvaćen Nalogom od 14. maja 2009.)
2D 00921	Bespredmetno (Već prihvaćen Nalogom od 14. maja 2009.)
2D 00937	Prihvaćen
2D 00945	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01001	Bespredmetno (Već prihvaćen "Nalogom o prihvatanju dokaza u vezi sa svjedokom Draganom Pinjuhom" od 10. marta 2009. pod brojem 2D 01223)
2D 01019	Prihvaćen
2D 01138	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01316	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01319	Prihvaćen
2D 01320	Prihvaćen
2D 01378	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01452	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01456	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)

2D 01467	Prihvaćen
2D 01472	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01486	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01487	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
2D 01494	Prihvaćen
2D 01500	Prihvaćen
2D 01537	Bespredmetno (Već prihvaćen Nalogom od 14. maja 2009.)
2D 01538	Bespredmetno (Već prihvaćen Nalogom od 14. maja 2009.)
P 00770	Nije prihvaćen (Vijeće smatra da predloženi dokaz nema dovoljno relevantnu vezu s Optužnicom)
P 01596	Prihvaćen